

РІШЕННЯ

Вченої ради Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
з питання: «Про затвердження Політики підтримки ветеранів і ветеранок та
членів їхніх сімей у Харківському національному університеті
імені В. Н. Каразіна»

від 31 серпня 2026 року, протокол №15

Заслухавши інформацію проректора з питань гуманітарної політики та студентських ініціатив Дар'ї БОРТНИКОВОЇ щодо необхідності затвердження Політики підтримки ветеранів і ветеранок та членів їхніх сімей у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна, з метою формування єдиної університетської системи підтримки ветеранів і ветеранок, демобілізованих осіб та членів їхніх сімей, забезпечення їхньої успішної освітньої, професійної та соціальної реінтеграції, створення безбар'єрного, інклюзивного та людиноцентричного університетського середовища, розвитку ветеранської політики як складової третьої місії Університету та реалізації державної ветеранської політики, відповідно до підпунктів 1 пункту 13.2 Статуту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Вчена рада:

1. Затвердити Політику підтримки ветеранів і ветеранок та членів їхніх сімей у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна.

2. Управлінню соціальних освітніх ініціатив та розвитку спільнот забезпечити координацію реалізації Політики, здійснення моніторингу її виконання, взаємодію зі структурними підрозділами Університету та підготовку пропозицій щодо її актуалізації відповідно до потреб ветеранів, ветеранок та членів їхніх сімей.

Відповідальні: проректор з питань гуманітарної політики та студентських ініціатив Дар'я БОРТНИКОВА, в.о. начальника Управління соціальних освітніх ініціатив та розвитку спільнот Антон ВОРОБІЙОВ.

Термін виконання: постійно.

Голова Вченої ради

Тетяна КАГАНОВСЬКА

Учений секретар

Олена ФРІДМАН

ПОЛІТИКА ПІДТРИМКИ ВЕТЕРАНІВ І ВЕТЕРАНОК ТА ЧЛЕНІВ ЇХНІХ СІМЕЙ У ХАРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ В. Н. КАРАЗІНА

1. Загальні положення

1.1. Ця Політика визначає концептуальні засади, принципи, напрями, інституційні механізми та порядок реалізації підтримки ветеранів і ветеранок, членів їхніх сімей, членів сімей загиблих, зниклих безвісти та тих, хто перебуває у полоні, які є вступниками, здобувачами освіти, працівниками або потенційними учасниками програм безперервної освіти Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (далі – Університет).

1.2. Політика є складовою системи соціальної відповідальності Каразінського університету, внутрішнього забезпечення якості освіти, безбар'єрного середовища та стратегічного внеску Університету у відновлення України.

1.3. Каразінський університет визнає внесок ветеранів і ветеранок у захист незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, а також розглядає їхній досвід, лідерські якості, управлінські та командні навички як важливий і цінний ресурс розвитку суспільства.

1.4. Підтримка ветеранів і ветеранок в Університеті здійснюється не лише як соціальна допомога, а як комплексна система освітнього, психологічного, кар'єрного, правового, медичного, соціального та інституційного супроводу.

1.5. Метою Політики є створення в Каразінському університеті цілісної системи підтримки ветеранів і ветеранок та членів їхніх сімей, що забезпечує доступ до освіти, формування індивідуальної освітньої траєкторії, професійний розвиток, працевлаштування, соціальну інтеграцію та участь у житті університетської спільноти.

1.6. Реалізація Політики здійснюється Центром ветеранського розвитку Управління соціальних освітніх ініціатив та розвитку спільнот, факультетами, навчально-науковими інститутами, Центром ментального здоров'я Управління соціальних освітніх ініціатив та розвитку спільнот, Юридичною клінікою юридичного факультету, каразінськими кар'єрними сервісами, органами Студентського самоврядування Університету, профспілковими, громадськими та благодійними організаціями, соціальними партнерами, бізнесом і органами влади.

1.7. Політика реалізується поетапно: від пілотного впровадження окремих сервісів до формування сталої моделі підтримки ветеранів і ветеранок у Каразінському університеті.

2. Терміни та визначення

2.1. Ветеран/ветеранка війни – особа, яка має відповідний правовий статус згідно із законодавством України.

2.2. Члени сімей ветеранів і ветеранок – подружжя, діти, батьки, а також члени сімей загиблих, зниклих безвісти або тих, хто перебуває у полоні Захисників і Захисниць України.

2.3. Індивідуальна освітня траєкторія – персоналізований шлях здобуття освіти, професійного розвитку або перекваліфікації, що враховує попередній досвід, потреби, можливості, професійні цілі та життєві обставини ветерана чи ветеранки в Каразінському університеті.

2.4. Освіта ветеранів – комплексна система освітніх можливостей на базі Каразінського університету для ветеранів і ветеранок, що охоплює підготовчі курси, здобуття вищої освіти, підвищення кваліфікації, перекваліфікацію, сертифікатні програми, програми освіти дорослих та освіту впродовж життя.

2.5. Супровід ветерана/ветеранки – індивідуальна підтримка від моменту першого звернення до отримання консультаційної, освітньої, психологічної, правової, кар'єрної або соціальної допомоги в Університеті.

2.6. Центр ветеранського розвитку Управління соціальних освітніх ініціатив та розвитку спільнот – структурний підрозділ Каразінського університету, що координує реалізацію Політики, забезпечує супровід ветеранів і ветеранок, організовує освітні, кар'єрні, проєктні, просвітницькі та партнерські ініціативи.

2.7. Травмаінформований підхід – підхід до організації освітнього, робочого та комунікаційного середовища Каразінського університету, що враховує можливий вплив бойового або стресового досвіду та спрямований на безпеку, довіру, повагу і недопущення повторної травматизації.

3. Місія та стратегічні цілі

3.1. Місія Політики полягає у створенні каразінського університетського середовища, яке забезпечує гідну реінтеграцію ветеранів і ветеранок через освіту, професійний розвиток, роботу, соціальну участь і залучення до життя університетської спільноти.

3.2. Стратегічними цілями Політики є:

- забезпечення доступу ветеранів і ветеранок до вищої освіти та освіти впродовж життя;
- формування індивідуальних освітніх траєкторій для ветеранів, ветеранок і членів їхніх сімей;
- створення системи індивідуального супроводу від моменту звернення до завершення освітнього або кар'єрного маршруту;
- розвиток програм освіти дорослих, підвищення кваліфікації та перекваліфікації;
- сприяння працевлаштуванню ветеранів і ветеранок через мережу соціальних партнерів Каразінського університету;
- розвиток партнерств із громадськими організаціями, бізнесом, органами влади та міжнародними партнерами з метою забезпечення реалізації Політики;
- забезпечення психологічної, правової, соціальної та кар'єрної підтримки;
- формування безбар'єрного, інклюзивного і травмаінформованого середовища;
- підтримка родин ветеранів, мобілізованих, загиблих, зниклих безвісти та тих, хто перебуває у полоні;

- формування культури пам'яті, вдячності та гідного вшанування Захисників і Захисниць України;
- розвиток Каразінського університету як регіонального центру експертизи у сфері ветеранської політики.

4. Основні напрями підтримки

4.1. Індивідуальний супровід ветеранів і ветеранок. Університет забезпечує індивідуальний супровід ветерана або ветеранки від моменту першого звернення до визначення потреб, надання консультаційної підтримки, формування індивідуальної освітньої траєкторії, її реалізації, професійного розвитку та можливого працевлаштування.

4.2. Освіта ветеранів. Освіта ветеранів здійснюється на всіх рівнях безперервної освіти Каразінського університету та охоплює: підготовчі курси для вступу; консультації щодо вибору освітньої програми; здобуття вищої освіти; сертифікатні програми; програми освіти дорослих; підвищення кваліфікації; перекваліфікацію; професійний розвиток упродовж життя.

4.3. Підтримка під час вступу. Університет забезпечує інформаційний і консультаційний супровід вступників із числа ветеранів, ветеранок і членів їхніх сімей щодо правил прийому, державної підтримки, освітніх можливостей, вибору освітньої програми та формування подальшої освітньої траєкторії.

4.4. Освітня адаптація. Університет сприяє адаптації ветеранів і ветеранок до освітнього процесу, зокрема через індивідуальні графіки, консультації, академічний супровід, менторство, визнання попереднього досвіду та результатів неформальної чи інформальної освіти відповідно до законодавства та внутрішніх положень Університету.

4.5. Підтримка мобілізованих здобувачів освіти. Підтримка мобілізованих здобувачів освіти здійснюється відповідно до чинного законодавства України та внутрішніх нормативних актів Каразінського університету. Університет забезпечує збереження освітніх прав таких осіб, консультаційний супровід, підтримку зв'язку з факультетом або інститутом, а після демобілізації – сприяння поновленню в освітньому процесі та формуванню індивідуальної освітньої траєкторії.

4.6. Підтримка мобілізованих і демобілізованих працівників. Університет забезпечує дотримання трудових прав мобілізованих працівників відповідно до законодавства України, а після їх повернення сприяє професійній адаптації, психологічному супроводу, можливому підвищенню кваліфікації або зміні професійного функціоналу за потреби.

4.7. Психологічна підтримка. Психологічна підтримка ветеранів, ветеранок і членів їхніх сімей здійснюється в межах діяльності Центру ментального здоров'я Управління соціальних освітніх ініціатив та розвитку спільнот університету та передбачає індивідуальні консультації, групові формати підтримки, кризове реагування, просвітницькі заходи та перенаправлення до спеціалізованих служб у разі потреби.

4.8. Правова підтримка. Правова підтримка може надаватися через Юридичну клініку юридичного факультету або інші уповноважені структурні підрозділи Університету. Вона охоплює первинні консультації щодо освітніх,

соціальних, трудових та інших прав ветеранів і членів їхніх сімей у межах компетенції Каразінського університету.

4.9. Кар'єрний супровід і працевлаштування. Університет сприяє працевлаштуванню ветеранів і ветеранок через створення та розвиток мережі соціальних партнерів, до якої можуть входити громадські організації, бізнес-структури, органи державної влади, органи місцевого самоврядування, міжнародні партнери та професійні асоціації. Кар'єрний супровід передбачає консультації, допомогу у визначенні професійних цілей, підготовку до співбесід, формування резюме, участь у кар'єрних заходах, стажуваннях, програмах перекваліфікації та взаємодію з потенційними роботодавцями.

4.10. Підтримка родин ветеранів і ветеранок. Університет надає підтримку членам сімей ветеранів, ветеранок, мобілізованих, загиблих, зниклих безвісти та тих, хто перебуває у полоні, через профорієнтаційні заходи, освітні консультації, допомогу у формуванні індивідуальної освітньої траєкторії, психологічну підтримку, правове консультування та залучення до програм освіти впродовж життя.

4.11. Освіта про ветеранів. Університет реалізує просвітницькі заходи для студентів, працівників і партнерів щодо ветеранського досвіду, культури поваги, етичної комунікації, недискримінації, травмаінформованого підходу та ролі ветеранів у відновлення України.

4.12. Безбар'єрність. Каразінський університет як один із провідників безбар'єрності забезпечує умови для доступу маломобільних груп населення до освітнього середовища, укриттів, корпусів, аудиторій, сервісів і навігації, а також сприяє впровадженню цифрової доступності інформаційних ресурсів та освітніх сервісів.

4.13. Політика пам'яті. Університет формує культуру гідного вшанування пам'яті загиблих Захисників і Захисниць України, підтримує ініціативи меморіалізації, збереження історій служби, участі університетської спільноти у захисті держави та створення етичних форматів пам'яті без формалізму, стигматизації чи надмірної героїзації.

5. Інституційні механізми реалізації

5.1. Загальну координацію, організаційний супровід та контроль за реалізацією цієї Політики здійснює Управління соціальних освітніх ініціатив та розвитку спільнот Каразінського університету через Центр ветеранського розвитку.

5.2. Центр ветеранського розвитку Управління соціальних освітніх ініціатив та розвитку спільнот є координаційним та операційним центром реалізації Політики та забезпечує:

- опрацювання первинних звернень та визначення потреб ветерана або ветеранки;
- індивідуальний супровід;
- координацію освітньої, психологічної, правової, соціальної та кар'єрної підтримки;
- формування та супровід індивідуальних освітніх траєкторій;

- взаємодію з факультетами, інститутами та структурними підрозділами;
- організацію програм освіти ветеранів;
- розвиток кар'єрної та проєктної діяльності;
- залучення соціальних партнерів;
- інформаційне висвітлення можливостей для ветеранів;
- проведення опитувань, моніторингу та оцінки потреб;
- підготовку пропозицій щодо оновлення Політики та дорожньої карти її реалізації.

5.3. Факультети та навчально-наукові інститути спільно з Центром ветеранського розвитку Управління соціальних освітніх ініціатив та розвитку спільнот надають освітні послуги ветеранів і ветеранок, академічну адаптацію, комунікацію, кураторами, викладачами та адміністрацією.

5.4. Центр ментального здоров'я Управління соціальних освітніх ініціатив та розвитку спільнот забезпечує психологічну підтримку ветеранів/ветеранок та демобілізованих осіб та участь у формуванні травмаінформованого середовища в Університеті.

5.5. Юридична клініка юридичного факультету забезпечує первинне правове консультування у межах своєї компетенції.

5.6. Центр розвитку кар'єри Університету забезпечує професійне консультування, комунікацію з роботодавцями, організацію стажувань і кар'єрних заходів.

6. Етапи реалізації Політики

6.1. Реалізація Політики здійснюється поетапно.

6.2. Перший етап – ознайомчий та організаційний. На цьому етапі здійснюється аналіз потреб ветеранів, ветеранок і членів їхніх сімей, формування внутрішньої координаційної моделі, визначення відповідальних осіб, створення первинної мережі партнерів і підготовка інформаційних матеріалів.

6.3. Другий етап – популяризація послуг. На цьому етапі Університет забезпечує інформування цільових груп про доступні сервіси, освітні можливості, консультаційну підтримку, програми освіти ветеранів, психологічну, правову та кар'єрну допомогу.

6.4. Третій етап – збір зворотного зв'язку та оцінка ефективності. На цьому етапі здійснюється опитування ветеранів, ветеранок, членів їхніх сімей, працівників, факультетів, інститутів і соціальних партнерів щодо якості, доступності та ефективності послуг.

6.5. Четвертий етап – масштабування. На основі результатів оцінки Університет розширює перелік сервісів, залучає нових партнерів, удосконалює освітні програми, посилює кар'єрний супровід і розвиває практики підтримки родин.

6.6. Щороку Університет формує дорожню карту реалізації Політики на відповідний рік із визначенням пріоритетних заходів, відповідальних підрозділів, очікуваних результатів і показників ефективності. Дорожня карта щороку оновлюється відповідно до потреб ветеранської спільноти та результатів моніторингу.

7. Партнерство та взаємодія

7.1. Каразінський університет формує мережу партнерів для підтримки ветеранів і ветеранок, їхньої освіти, професійного розвитку, працевлаштування, соціальної інтеграції та громадської активності.

7.2. До мережі соціальних партнерів можуть входити: органи державної влади; органи місцевого самоврядування; громадські організації; ветеранські об'єднання; бізнес і роботодавці; центри зайнятості; міжнародні організації; благодійні фонди; медичні, реабілітаційні та соціальні установи; інші заклади освіти; професійні асоціації.

7.3. Партнерство спрямовується на створення можливостей для освіти, стажування, працевлаштування, підприємництва, психологічної підтримки, правового консультування, соціальної адаптації та розвитку громад.

7.4. Університет може запрошувати партнерів до участі у спільних освітніх програмах, кар'єрних заходах, форумах, тренінгах, консультаційних ініціативах, грантових проєктах і програмах підтримки ветеранів.

8. Моніторинг та оцінка ефективності

8.1. Університет здійснює щорічний моніторинг реалізації Політики.

8.2. Основними показниками ефективності є:

- кількість звернень ветеранів, ветеранок і членів їхніх сімей;
- кількість осіб, охоплених індивідуальним супроводом;
- кількість сформованих індивідуальних освітніх траєкторій;
- кількість ветеранів і ветеранок, залучених до програм освіти;
- кількість учасників програм освіти дорослих і підвищення кваліфікації;
- кількість наданих психологічних, правових, освітніх і кар'єрних консультацій;
- кількість ветеранів, залучених до кар'єрних заходів;
- кількість соціальних партнерів;
- кількість працевлаштованих або скерованих до партнерських можливостей ветеранів;
- рівень задоволеності ветеранів і ветеранок отриманими послугами;
- рівень задоволеності членів сімей отриманою підтримкою;
- кількість просвітницьких заходів про ветеранський досвід;
- кількість заходів із політики пам'яті;
- кількість реалізованих партнерських проєктів.

8.3. Оцінка ефективності здійснюється через анкетування, індивідуальні консультації, фокус-групи, аналіз звернень, звіти відповідальних підрозділів і щорічний аналітичний звіт Центру ветеранського розвитку.

8.4. Результати моніторингу використовуються для оновлення щорічної дорожньої карти, удосконалення сервісів, зміни форматів підтримки та визначення нових пріоритетів.

9. Фінансове забезпечення

9.1. Фінансування реалізації Політики збереження та покращення ментального здоров'я здійснюється за рахунок джерел, не заборонених законодавством України.

9.2. Основними джерелами фінансування можуть бути:

9.2.1. кошти загального та спеціального фондів Університету;

9.2.2. гранти міжнародних і національних донорів, благодійні внески та партнерські програми;

9.2.3. кошти, отримані від надання освітніх, консультативних та науково-дослідних послуг;

9.2.4. інші джерела, передбачені чинним законодавством.

9.3. Використання коштів на реалізацію Політики здійснюється відповідно до фінансового плану Університету, внутрішніх положень і процедур, що регламентують фінансову діяльність.

10. Прикінцеві положення

10.1. Політика затверджується Вченою радою Університету та вводиться у дію наказом ректора. Політика є обов'язковою для врахування у роботі усіма структурними підрозділами.

10.2. Реалізація Політики та загальна координація покладається на Центр ветеранського розвитку Управління соціальних освітніх ініціатив та розвитку спільнот і проректора, визначеного ректором Каразінського університету.

10.3. Центр ветеранського розвитку забезпечує оприлюднення Політики, інформаційних матеріалів, контактів відповідальних осіб і доступних сервісів на офіційному сайті Університету.

10.4. Політика переглядається не рідше одного разу на два роки, а також у разі змін законодавства, державної ветеранської політики, потреб ветеранської спільноти або за результатами щорічного моніторингу.

10.5. Пропозиції щодо змін та вдосконалення Політики можуть подавати ветерани, ветеранки, члени їхніх сімей, працівники, здобувачі освіти, структурні підрозділи та соціальні партнери Університету.

10.6. Політика набирає чинності з дня її затвердження.